

Gộp số sách lịch sử và số sách khoa học.

→ Tìm được tổng số sách lịch sử và sách khoa học

→ 10792 quyển **gồm** tổng trên và số sách văn học

(**tách** 10792 thành tổng trên và số sách văn học)

→ Tìm được số sách văn học.

- HS **làm bài** cá nhân.

Bài giải

$$2540 + 3650 = 6190$$

Có tất cả 6 190 quyển sách lịch sử và sách khoa học.

$$10792 - 6190 = 4602$$

Có 4602 quyển sách văn học.

- Sửa bài: GV khuyến khích nhiều nhóm **trình bày** bài giải, **giải thích** cách làm.

Lưu ý: HS có thể chọn cách giải khác (như trừ lần lượt sách lịch sử và sách khoa học), hợp lý và tìm được kết quả đúng thì công nhận.

Mở rộng: GV nói về các ích lợi của việc đọc sách, nên chọn loại sách nào, thái độ lịch sự khi vào thư viện đọc sách, ...

CÙNG CỐ

GV có thể cho HS chơi "TÌM BẠN".

- GV cho HS viết một số bất kì (trong phạm vi 100 000) vào bảng con.

- GV viết một số lên bảng, ví dụ: 80 172.

- GV: "Bạn của tôi, bạn của tôi."

HS: "Là ai, là ai?"

GV: "Bạn có số bé hơn 80 172."

Các HS có bảng ghi số bé hơn 80 172 đứng lên giơ bảng xoay một vòng tại chỗ và hô to: "Tôi đây, tôi đây."

GV mời vài em đọc số của mình rồi so sánh.

Ví dụ: Cô / Thầy mời bạn A: "27 130 bé hơn 80 172" (hoặc 80 172 lớn hơn 27 130).

- GV có thể cho HS chơi tiếp theo nhóm bốn (hoặc một HS lên điều khiển lớp chơi).

NHÂN SỐ CÓ NĂM CHỮ SỐ VỚI SỐ CÓ MỘT CHỮ SỐ (3 tiết)

A. Mục tiêu

1. Kiến thức, kĩ năng:

- Khái quát cách nhân số có năm chữ số với số có một chữ số (có nhớ không quá hai lần và nhớ không liên tiếp).

- Tính nhẩm, tính giá trị của biểu thức.

- Giải quyết vấn đề đơn giản liên quan đến đo lường, ý nghĩa phép tính.
- Cùng cố việc tính toán với chu vi hình vuông.

2. Năng lực chú trọng: tư duy và lập luận toán học; mô hình hoá toán học; giao tiếp toán học; sử dụng công cụ, phương tiện học toán.

3. Tích hợp: Toán học và cuộc sống.

Phẩm chất: yêu nước, chăm chỉ, trách nhiệm.

B. Thiết bị dạy học

GV và HS: Các thẻ số phần Bài học (nếu cần).

C. Các hoạt động dạy học chủ yếu

KHỞ ĐỘNG

GV tổ chức cho HS hát hoặc chơi để khởi động.

BÀI HỌC VÀ THỰC HÀNH

1. Xây dựng biện pháp nhân các số có năm chữ số với số có một chữ số

Có thể tiến hành theo trình tự sau:

- GV phổ biến nhiệm vụ:

- Áp dụng cách đặt tính đã học, thực hiện các phép tính

$$14213 \times 2 \text{ và } 31524 \times 3$$

Giải thích “nhớ”, “thêm vào tích”.

- GV có thể vận dụng phương pháp các mảnh ghép, cho HS thảo luận nhóm đôi (mỗi nhóm thực hiện một phép tính), sau đó chia sẻ cùng nhau.

- HS trình bày trước lớp, các em có thể giải thích bằng các cách khác nhau:

- Dùng các thẻ số để hỗ trợ.
- Có thể giải thích trên phép tính (đọc) đã thực hiện.

- GV giới thiệu **biện pháp tính**:

Để thực hiện phép nhân 14213×2 ta có thể làm như sau:

- **Đặt tính:** viết thừa số thứ nhất ở trên, viết thừa số thứ hai ở dưới – thẳng với hàng đơn vị của thừa số thứ nhất, viết dấu nhân, kẻ vạch ngang.

- **Tính** từ phải sang trái.

(Các thao tác trên, GV vừa nói vừa viết.)

Cho vài HS **nêu** lại cách thực hiện phép nhân như trên.

$$\begin{array}{r} 14213 \\ \times 2 \\ \hline 28426 \end{array}$$

$$14213 \times 2 = 28426$$

- 2 nhân 3 bằng 6, viết 6.
- 2 nhân 1 bằng 2, viết 2.
- 2 nhân 2 bằng 4, viết 4.
- 2 nhân 4 bằng 8, viết 8.
- 2 nhân 1 bằng 2, viết 2.

– **Kiểm tra:**

Cả lớp cùng **đếm** các thẻ số để khẳng định kết quả đúng.

Với phép tính 14213×2 có thể thực hiện theo trình tự:

- HS đặt tính rồi tính.
- Dùng đồ dùng học tập kiểm chứng kết quả.

– Thực hiện tương tự như vậy với phép nhân 31524×3 .

Lưu ý: GV giải thích tại sao lại “thêm” vào tích ở bước tiếp theo khi “nhớ” trong quá trình tính.

2. Thực hành

– HS thực hành cá nhân 4 câu đầu, tổ chức chơi tiếp sức 2 câu sau.

– Sửa bài, HS khái quát cách đặt tính và cách tính.

LUYỆN TẬP

Bài 1:

– HS **thực hiện** cá nhân (coi chục, trăm, nghìn, ... là đơn vị đếm).

– **Chia** sẻ nhóm đôi: đọc phép tính và nói kết quả cho bạn nghe.

Bài 2:

– HS nhóm đôi **tìm hiểu** bài, **xác định** yêu cầu.

– HS **thảo luận** tìm cách làm.

– Các em có thể thực hiện theo các cách khác nhau.

+ Tính giá trị các biểu thức.

+ Dựa vào tính chất phép tính.

– Khi sửa bài, khuyến khích HS **giải thích** tại sao chọn như vậy.

A → N (tính nhầm)

B → L (giao hoán)

C → M (kết hợp)

D → O (tính nhầm)

Bài 3:

– HS **thực hiện** cá nhân, **chia** sẻ nhóm bốn.

– Sửa bài, GV có thể cho HS chơi tiếp sức, khuyến khích HS **nói** cách làm.

– Sau khi sửa bài, GV che số đo cạnh, yêu cầu HS **tính** cạnh rồi nói cách làm.

Bài 4:

– HS nhóm đôi **tìm hiểu** bài, nhận biết yêu cầu: **giải** bài toán.

– HS tìm cách thực hiện.

– HS thực hiện cá nhân, rồi chia sẻ với bạn.

$$36250 \times 2 = 72500$$

Ngày hôm sau người ta nhập về kho 72500 quả trứng.

– Sửa bài, khuyến khích HS **giải thích** cách làm (gấp 2 → nhân 2).

Bài 5:

- HS nhóm đôi **tìm hiểu** bài.

+ **Đọc** kĩ để bài.

+ **Nhận biết:**

Cái đã cho: quãng đường 5400 m, một ngày Hà đi và về (2 lần).

Cái phải tìm: một tuần Hà đi ? km.

- HS **tìm** cách thực hiện.

Tìm quãng đường Hà đi trong một ngày.

→ Đường từ nhà Hà đến trường, Hà đi và về → **Mấy lần?**

→ Tìm quãng đường Hà đi trong một tuần: Một tuần Hà đi học **mấy ngày?**

- HS **thực hiện** cá nhân.

Bài giải

$$5400 \times 2 = 10800$$

Mỗi ngày Hà đi 10800 m.

$$10800 \times 5 = 54000$$

$$54000 \text{ m} = 54 \text{ km}$$

Trong một tuần đi học, Hà phải đi 54 km.

- Sửa bài: GV khuyến khích nhiều nhóm **trình bày, giải thích** cách làm.

Mở rộng: GV có thể giáo dục HS về an toàn giao thông, đi học đúng giờ, ...

Thử thách

- HS nhóm đôi **tìm hiểu** bài, **xác định** yêu cầu.

- HS **thảo luận** tìm cách làm. (Nhẩm.)

- HS **làm bài**, rồi chia sẻ với bạn.

$$\begin{array}{r} 27152 \\ \times \quad 3 \\ \hline 81456 \end{array}$$

- Khi sửa bài, khuyến khích HS **giải thích** tại sao chọn như vậy.

Ví dụ: $? \times 3 = 6 \rightarrow 2 \times 3 = 6$

...

CHIA SỐ CÓ NĂM CHỮ SỐ CHO SỐ CÓ MỘT CHỮ SỐ (3 tiết)

A. Mục tiêu

1. Kiến thức, kỹ năng:

- Khái quát chia số có năm chữ số cho số có một chữ số (chia hết, chia có dư, thương có chữ số 0).